George Coşbuc

POEZII

Rada

Are Dochia mult cât are,
Nu e mult o fată mare?
Că-ntre domni, dar orişiunde,
Dacă-ți ştie ea răspunde
Grai ales şi lin ca apa,
Apoi las că Rada ştie
Şi-n ce fel să poarte sapa.

A fost şi ea-n şcoli o toamnă,
Dar găseşti ca ea vro doamnă?
Cu cosiță gălbioară,
Ea e naltă şi uşoară –
S-o vezi numai şi să tremuri!
Şi de-abia pe la Sân-Petru
Umple optsprezece vremuri.

Sunt şi-n sat destule fete,
Cari de n-au cu ce să-mbete
Ochii omului, au pieptul ele
Alb de taleri şi mărgele.

Rada, când o vezi, te fură
Cu necontenitul zâmbet
Şi cu-a vorbelor căldură.

Harnică, din zorii zilei
Nu stau mâinile copilei
Fără lucru, tot să prindă,
Casa lor toată-i oglindă.
La izvor vezi pe Rodica
Până-n zori, când pe sub streşini
Încă doarme rândunica.

Pe izlaz nu-i multă hrana,
Dar vezi albă ce-i Joiana!
Şi-n amurg copila-n tindă
Foc în vatră vrea s-aprindă,
Dar mu-mu, Joiana muge –
Radă, fă, s-alergi degrabă,
Că-n şopron viţelul suge.

– „Doar e tare! Haid mai iute!”
Şi din drum, ca să-i ajute,
Vin flăcăii totdeauna.
Nu-l înjugi aşa cu buna
Pe viţel, şi Rada-i slabă,

Ştiu flăcăii! Şi-şi fac seara
Pe-aici vecinic ceva treabă.

Vaca-i tot ce-au ei, ea biata!
Toarce-n sat cu ziua fata,
Dar e veselă din fire;
De noroc şi-ndestulire
Inima-i în veci e plină:
Când e fericită, spune-mi,
Mai mult ce-are o regină?

Rada-i nălucire vie,
Când aleargă pe câmpie
Şi-i bat vânturi în cosiță,
Ori când seara stă-n portiță,
Şi-o întrebi: „Ce-aştepți, iubită?”
Şi pe dup-un stâlp s-ascunde,
Galbenă şi zăpăcită.

Dar la holdă! Arde soare,
Fetele secerătoare
Râd şi cântă, snopi fag grâul,
Murmură-ntre sălcii râul:
Fug la râu vro patru fete,

E şi Rada? Fug flăcăii
Şi ei, toți, şi nu le-e sete.

Şi-n genunchi atunci pe țărmuri
Ea din pumni cât două sfărmuri
Bea, iar Nicu: – „Dă-mi şi mie!”
– „Taci! şi bea din pălărie!”
Cere el, cer mulți să-i deie:
Rada râde, le dă apă,
Toți din pumnii ei să beie.

– „Zece stropi nu pot să-ncapă:
Prea e mic păhar de apă!”
Şi-atunci ea, când el glumeşte,
Joacă pumnii şi-l stropeşte
Pe obraz, dar drăgălaşă
Tot ea-l zvântă,-n loc de cârpă
Mâneca de la cămaşă.

Şi cum ştie ea s-aleagă
Ce-i frumos! Atât de dragă
O dă portul îmbrăcându-l!
Când o vezi, te-mbată gândul
Că, iubind-o trei dumineci,

S-ar mira de tine-altarul
Ce păcat ai să cumineci!

Iat-o veselă şi-aprinsă;
Joacă hora! Cum e-ncinsă,
Cum îşi poartă-a ei făptură,
Toată-i ca-n zugrăvitură –
Mamele, privind-o-n horă,
Să cotesc: „Olio, tu leică,
Ce mai drac frumos de noră!”

De-o-ntâlnesc în drum bătrânii,
Ei fac pod cu palma mâinii
Peste ochii slabi, s-o vadă:
„Draga moşului, tu Radă!”
Şi uimiți de fata Dochii
O dezmiardă şi, când pleacă,
Umezi au de lacrămi ochii.

Dar de-i Rada cât de blândă,
Ea de mic-a fost osândă
Pentru sat. Şi nu-i mirare,
Ei flăcăi, ea fată mare:
Pentru-un râs al ei se ceartă,

Şi din joc se prind feciorii
La trânteli, cât Doamne iartă!

Da! Şi Rada-i mare hoață,
Poate satul tot să-l scoață
Din sărit, ea ştie bine!
Dar se teme de-oarecine.
Mă-sa e? Ferească Domnul!
Alt temut: ca să nu-şi piardă
Pe acel ce-i pierde somnul.

– „Unde mergi?" – „Mă duc la moară!"
– „Viu şi eu!" Şi din uscioară
Vladu iese-n cap de stradă.
– „Nu m-ajungi!" – „Te-ajung eu, Radă!"
Dar fugind i se desprinde
Şorțul alb din brâu, iar Vladu
Nu-i dă şorțul, ci i-l vinde.

– „Ieri mi te-am făcut scăpată;
Azi nu-mi scapi nesărutată!"
– „Cum nu scapi din mână fumul –
Nu-mi eşti drag, de ce-mi ții drumul?"
Ea nu-şi crede-a ei cuvinte;

De le-ar crede Vladu însă,
Rada şi-ar ieşi din minte.

Şi cum vrea şi nu vrea fata,
Dragul ia, dragul dă plata.
Un sărut păcat să fie?
Numai popa să nu-l ştie,
Că te sperie cu iadul
M-ar putea speria pe mine
Popii toți, de-aş fi eu Vladul!

Brâul Cosânzenii

Avea Ileana ochi de soare
Şi galben păr, un lan de grâu;
Vestmânt avea țesut în floare
Şi-un brâu purta pe-ncingătoare,
Cum n-a mai fost pe lume brâu.

Era de aur pe tot locul,
Un fulger pe-al ei trup încins.
El noaptea da lumini ca focul,
Şi-n brâu sta fetei prins norocul
Precum e-n talismane prins.

Vrăjit era că, de-l va pierde,
Norocul ei să piară-n veci,
Nici flori mai mult să n-o dezmierde,
Să n-afle umbră-n codrul verde
Şi verile să-i fie reci.

Dar Sfântul Soare ziua-ntreagă
Pândeşte brâul – l-ar fura.
Că lui de mult i-e fata dragă,
Iar fata nu vrea să-nțeleagă,
Şi el acum şi-ar răzbuna!

Ea trece-n dulce nepăsare
Prin lunci cu flori şi doarme-n văi,
Iar păzitor pe vânt îl are –
Întreaga viață vis îi pare
Şi joc îşi bate de flăcăi.

Dar Făt-Frumos zâmbind s-arată,
Şi-n drumul lui umblând de-atunci
Simțea de-ajuns frumoasa fată
Că viața noastră nu ni-e dată
De dragul unor flori din lunci.

Din ochi albaştri de cicoare
Pe sânu-i alb de ghiocel
Curg lacrimi calde-acum! O doare,
Ei inima de drag îi moare,
Iar Făt-Frumos, vai, cum e el!

– „Atâta dragoste nebună!
Eu nu o simt, tu n-o-nțelegi –
Visarea ta la ce ți-e bună?
Vrei s-o visăm noi împreună?
Atunci tu brâul să-l dezlegi!”

Ea tremură zâmbind şi geme:
– „Norocul meu întreg îl vrei!”
Ea numai pentru brâu se teme,
Că vor afla duşmanii vreme
Să-i fure-ntr-asta brâul ei.

– „De ce te temi? Ne vom ascunde
În noaptea codrului umbros
Sub brazii fără grai, pe unde
Nici ochi de om nu pot pătrunde,
Nici flori cu tăinuit miros.”

El zice-aşa, să zică iară,
Să-i facă gândul ei uşor,
Iar gându-i se topea de pară –
Şi-n codru des, în zi de vară,
S-ascunde fată şi fecior.

Au fost ascunşi încât nici floare,
Nici ochi de om nu i-au zărit.
Dar printre crengi adormitoare
Din cer un singur ochi de soare
Căzu pe brâu şi l-a răpit.

Atunci Ileana şi simţeşte
Că-i arde plânsul în priviri;
Ea după brâu în jur priveşte
Ş-aprinsa-i faţă-ngălbeneşte
Că nu e brâul nicăiri.

Şi cum ea varsă desperată
Un plâns amar, un cald şiroi,
Curgea din cer ploaie curată,
Iar dintre ploi lucind s-arată
Frumosul brâu stropit de ploi.

Şi-n ceruri călătorul Soare
Râdea cu hohot repetat
Şi prin văzduhuri plutitoare
Izbea săgeți răzbunătoare
De-a lungul brâului furat.

– „Vai, brâul meu! gemea copila.
Atât de mult eu l-am temut,
Dar Făt-Frumos descinsu-mi-l-a!”
Şi-apoi plângea, mai mare mila,
Şi-n nopți apoi ea s-a pierdut.

De-atunci totuna este firea,
Dar multe nu-s din câte-au fost
Azi nu-i Ileana nicăirea,
De-abia trăieşte-n pomenirea
Poveştilor cu dulce rost.

Iar Soarele-n văzduhuri pline
De zâmbetu-i cel cald de foc,
Ileano, a uitat de tine!
Dar brâul când în minte-i vine
Îşi bate şi-azi de tine joc.

Dac-ai murit, frumoasă fată,
Furatul brâu e viu mereu:
Când plouă, vara, câteodată
Un brâu de foc pe cer s-arată,
Iar noi îi zicem curcubeu.

Prahova

Din pământ, din locuința
Mamei tale, ieşi zâmbind,
Prahova! Şi stai mirată
Şi te tremură dorința

Să vezi lumea cu lumină!
Inima de plâns ți-e plină;
Ochii tăi spre soare cată
Şi-ai tăi ochi mai vii s-aprind.

În pământ cât e de rece
Şi-n pământ nu vezi nimic –
Nu te mai întoarce-acasă!
Eu pe drum te voi petrece
Cu poveşti şi cu povețe,
Voi cânta a ta frumsețe!
Lasă lumea ta, o lasă,
Tu frumoasă, eu voinic!

Vino-ncet pe-aici, iubită!
Adă mâna, să nu cazi
Peste pietrele din cale!
Tu tresari de fericită
Şi-mbătată de viață;
Soarele-ți răsare-n față –
Haid-acum fugind la vale
Printre şoptitorii brazi.

Ce frumos se-mbracă dealul
Cu flori roşii pe-unde treci!

Îți întâmpină sosirea
Munții ce despart Ardealul,
Codrii vechi şi plini de noapte,
Luncile cu mii de şoapte.
Râzi cu hohot la privirea
Neguroşilor Buceci?

Uite-acum cât eşti de mare,
Uite ce frumoasă eşti!
Tu, sălbatico-ntre fete,
Iată sate-acum în zare,
Prahova, să fii cuminte!
Ține cumpăt la cuvinte,
Stăi şi pune-ți flori în plete,
Mai frumos să te găteşti.

Potriveşte-ți părul bine;
Strânge mijlocelul tău,
Pieptul plin ca să-ți răsară!
S-or uita flăcăi la tine,
Şi copile tinerele:
Să vorbeşti frumos cu ele,
Să nu-ți scoată vorbă-n țară
Că tu eşti crescută rău!

Iată satul! E Azuga.
Tu auzi acum întâi
Dulce vuiet de vioară –
Haid,-iubito, haid' cu fuga,
Să jucăm şi noi chindia!
Cum te-aprinde veselia
Şi cum joci tu de uşoară,
Şi-ai voi să tot rămâi!

Dar te mână-n lume dorul
Să vezi lumea! Şi tu fugi
Şi te pierzi visând cu gândul.
Veselă-ți mlădii trupşorul
Şi la brâu pui flori de viță,
Flori de crâng pui în cosiță
Şi pe-alesul tău visându-l
Treci prin văi, cu blânde rugi.

Dar auzi! E plin pământul
De răsunete! Pe loc
Un balaur cât un munte
Vine-nfiorat ca vântul
Cu o sută de picioare –
Cu mugiri şuierătoare,

Şi-i c-un ochi de foc în frunte
Şi pe nări el varsă foc!

Prahova năvalnic sare,
Neştiind aceasta ce-i.
Pletele-i rămân răzleţe,
Ochii plini de spaimă-i are
Şi cu pieptul gol s-aruncă
Peste liniştita luncă –
Părul ei sunt valuri creţe,
Spuma albă-i pieptul ei!

Te-ai speriat, frumoasă fată,
Galbenă ce te-ai făcut!
A fost tren, n-a fost balaur!
Plângi acum şi, ruşinată,
Pieptul plin, vădita taină,
Ţi-l ascunzi sub larga haină
Şi dai părului de aur
Tot repaosul pierdut.

Dar tu uiţi curând! Şi iară
Salţi pe netedele lunci,
Şi cu râsuri repetate,
Veselă din cale-afară,

Iai câmpiile de-a latul,
Şi când vezi deoparte satul
Baţi în palme şi pe spate
Capul gingaş ţi-l arunci.

Iat-o! Pe sub râpi înalte,
Ea cu hohote adânci
Fuge, parcă-i urmărită;
Strânge pieptul să nu-i salte
Şi pe după stânci dispare –
Şi târziu, departe-n zare,
Leneşă şi obosită,
Iese iar de după stânci.

Câteodată, mânioasă,
Spumegând la cotituri,
Te azvârli vuind la vale –
Dar aşa eşti mai frumoasă!
Ochii negri ţi-i întuneci;
Şi sălbatică aluneci;
De-al tău vuiet gem în cale
Lunişţitele păduri.

Stai! Tu simţi un tremur rece!
Caraimanul, până-n nori,

Stă pândind în cap să-ți cadă
Pe sub el dacă vei trece!
Uite, parcă-l mişcă vântul!
Să ne-ajute Domnul sfântul!
Uite-acum, să nu ne vadă –
Am scăpat! dar ce fiori!

Dar de ce-ți astâmperi pasul?
Prahova, de ce te miri?
De ce vezi, îți moare mintea
Şi-ți întinereşte glasul –
Iată, vilele răzlețe
Cu ciudate turnulețe!
Tu te-nchini pe dinaintea
Învechitei mânăstiri.

Vezi castelul în lumină;
Brazi trăsniți pe dânsul cad.
Şi sub codru, visătoare,
Trece-n gânduri o regină
Palidă – e Carmen Sylva!
Al ei nume pomeni-l-va
Codru-n veci, c-a fost sub soare
Doamna codrilor de brad.

Să plecăm, frumoasă fată,
Să plecăm, că zăbovim!
Iată, Prahovița-n vale,
Ca şi tine-o alintată,
Pribegind cu doru-i volnic!
Iată. Câmpina pe colnic,
Şi Doftana-ți iese-n cale –
Şi noi tot călătorim.

Şi-acum trenul când mai vine
Nu te temi! Cu el în pas
Fugi alături, salți nebună,
Râzi de el, şi el de tine!
El uşor şi tu uşoară –
Dar el zboară, zboară, zboară,
Şi prin văi departe sună
Batjocoritoru-i glas.

Dar ce ai, frumoasă fată,
De ce-ți bate pieptul des?
Prahova, după movilă
Pentru ce te-opreşti mirată
Şi pleci ochii? Colo-n zare
Un flăcău frumos răsare,

E Teleajenul, copilă,
Simți că este-al tău ales.

Semne el cu mâna-ți face;
Tu roşeşti râzând mereu,
Şi râzând te-neacă plânsul.
Prahova, te las în pace!
Nu mai ceri a mea-nsoțire,
Te-am adus până la mire:
Mână-n mână tu cu dânsul
Să plecați cu Dumnezeu!

Nedumerire

Cât de rău eşti, Doamne, Doamne!
Tu mă-ntrebi grăbit şi-aprins,
Dacă te-am iubit vreodată?
Ce-i cu tine? Ce te-a prins?
Dac-aş şti, eu ți-aş răspunde;

Cum să ştiu, că n-am de unde!
Eu la asta niciodată
N-am gândit cu dinadins.

Tu mă ştii. Eu râd într-una,
Numai de glumit mă ţiu –
Ei, dar când mă-ntrebi de-acestea
Parc-aş vrea să nu mai fiu!
Lumea de dureri e plină,
Calea vieţii mi-e străină;
Tot aşa-mi vorbeşte mama,
Iar eu, biata, ce să ştiu?

Eu cu drag te văd la horă,
Ochii tăi şi toate-mi plac;
Orice-mi zici tu, nu mă supăr,
Şi cu orice faci, mă-mpac.
Dar să stăm târziu în noapte
Tăinuind iubirea-n şoapte
Şi să te sărut – ei, asta!
N-am putere să o fac!

Nu mi-am dat anume seama
Niciodată, viaţa ce-i!
De-mi zici Â«dragăÂ», râd cu hohot,

Ascunzând obrajii mei.
Tu te superi dintr-o dată,
Mă faci proastă şi-ngâmfată,
M-amenințI, c-o rupi cu mine –
Rău ce eşti! şi multe vrei!

O, de m-ai lăsa vreodată,
De-ai fugi şi m-ai lăsa,
Din grădina maicii tale
Eu o floare mi-aş fura
Şi-aş purta-o-n sân, o cruce!
Când s-ar veştezi, m-aş duce
Să te fur apoi pe tine;
Nimănui nu te-aş mai da!

Mai aşteaptă! Cui dai biruri,
Dac-aştepți ce ți-e iubit?
Să zic da, nu-mi vine bine
Până când nu m-am gândit;
Să zic nu? Aş zice toate,
Numai asta nu se poate;
Parc-aş plânge viața toată
Dac-aş şti, că te-am mâhnit.

Ei, acum ghiceşte singur
De te am eu drag ori nu?
Să mi-o spui de altă dată,
C-aş roşi, să-mi spui acu –
Cumpăneşte bine toate,
Până mâine te socoate;
Şi de vei ghici, tu-mi spune,
Şi voi zice cum zici tu!

Voichiţa lui Ştefan

Doamna lângă Ştefan vine,
Blândă-n vorbe şi-n purtat:
– „Doamne, iar eşti supărat!”
– „Sunt, Voichiță, pentru tine!”
Zăpăcită doamna sta
Şi-nflorită de ruşine:
– „Ce-am făcut, măria-ta?”

– „Tu?... Nimic!” Şi vodă strânge
Mâna doamnei, gânditor.
– „Şerpii-şi au culcuşul lor...
Ah, Voichiţo, cum aş plânge!
Rău ca Radu nimeni nu-i:
Uite-n pumni aşa aş frânge
Gât de lup cum e al lui!”

Doamna i-a pătruns cuvântul,
Până-n suflet i-a pătruns.
El tăcea, ea n-a răspuns.
Noapte e, şi bate vântul,
Şi prin noapte, cu vreo doi
Tari să baţi cu ei pământul.
Pleacă Ştefan la război.

Dintr-acelaşi ceas Voichiţa
Nu s-a mai oprit din plâns.
Brâu pe trup ea n-a mai strâns.
Nu şi-a mai gătit cosiţa.
În genunchi, c-un dor păgân
Ea sărută iconiţa
Maicii Domnului, din sân,

Unu-i soț, iar altu-i tată,
Pentru care se ruga?
Zile-ntregi ea se lupta
De fiori cutremurată;
Când avea pe soț în gând
Ea se pomenea deodată
Pe părinte blestemând.

„Ah, de-ar fi un zid de-aramă
Între dânşii, până-n nori!” –
Şi prin plâns adeseori
Îi părea că ei o cheamă
Să-i împace! Ea, dar cum?
Pe ea cine-o bagă-n seamă?
Prutul să-l opreşti din drum!

Şi-ntr-o zi, sătui de sânge,
Iată-i, moldovenii vin,
Sufletul, de milă plin,
Al Voichiței cum se frânge:
Pentru soțul ei dorit
Râde veselă, şi plânge
Pentru-un tată biruit.

Ea cu paşi grăbiți porneşte
Să-şi cuprindă soțu-n prag;
Ochii-i stinşi s-aprind de drag,
Ştefan însă ocoleşte
Ochii doamnei, e pripit.
Iar Voichița nu-ndrăzneşte
Nici să-i zică bun sosit.

– „Tu mă ştii, Voichițo, bine!
Neamul vostru-i neam de hoți,
Şi-i voi duşmăni pe toți,
Cum te duşmănesc pe tine!
Am să-i curm pe-ai tăi de veci –
Nu mai poți trăi cu mine:
Tu ai mamă, poți să pleci.”

Doamna-ngălbenind scoboară
Ochii umezi în pământ,
Făr-a zice vrun cuvânt.
Iese-apoi. I-a spus s-o doară,
Şi-a durut-o ce i-a spus –
Un altar ce se doboară
Când vin trăsnete de sus!

Şi rămas acum viteazul
Singur în iatac, şi-a pus
Capu-n mâini, pe gânduri dus.
El şi-a potolit necazul –
Dar pe doamnă o iubea!
Şi-ngropând în coif obrazul
Ştefan vodă-acum plângea!

La Paşti

Prin pomi e ciripit şi cânt,
Văzduhu-i plin de-un roşu soare,
Şi salciile-n albă floare –
E pace-n cer şi pe pământ.
Răsuflul cald al primăverii
Adus-a zilele-nvierii.

Şi cât e de frumos în sat!
Creştinii vin tăcuți din vale

Şi doi de se-ntâlnesc în cale
Îşi zic: Hristos a înviat!
Şi râde-atâta sărbătoare
Din chipul lor cel ars de soare.

Şi-un vânt de-abia clătinitor
Şopteşte din văzduh cuvinte:
E glasul celor din morminte,
E zgomotul zburării lor!
Şi pomii frunțile-şi scoboară
Că Duhul Sfânt prin aer zboară.

E linişte. Şi din altar
Cântarea-n stihuri repetate
Departe până-n văi străbate –
Şi clopotele cântă rar:
Ah, Doamne! Să le-auzi din vale
Cum râd a drag şi plâng a jale!

Biserica, pe deal mai sus,
E plină astăzi de lumină,
Că-ntreaga lume este plină
De-acelaşi gând, din cer adus:
În fapta noastră ni e soartea
Şi viața este tot, nu moartea.

Pe deal se suie-ncetişor
Neveste tinere şi fete,
Bătrâni cu iarna vieţii-n plete;
Şi-ncet, în urma tuturor,
Vezi şovăind câte-o bătrână
Cu micul ei nepot de mână.

Ah, iar în minte mi-ai venit
Tu, mama micilor copile!
Eu ştiu că şi-n aceste zile
Tu plângi pe-al tău copil dorit!
La zâmbet cerul azi ne cheamă –
Sunt Paştile! Nu plânge, mamă!

Legenda rândunelei

Din zori, de cum s-aprind,
Tot cântă rândunica
Sub streşini ciripind –

Era şi fată mare
Şi mândră de-a cătare
Şi-apoi, pe lângă toate,
Şi fată de-mpărat.

Uşor se duce nume
De-un lucru bun în lume,
Dar mai uşor de-un lucru
Frumos cu-adevărat.
Şi-n toată lumea vestea
I-a mers, cum merg de-acestea
Când trec din gură-n gură
Grăbit din sat în sat.

Dă roate şoimu-n zbor
Şi ţipă rândunica
Şi n-află ajutor.
Cum vin în şir cocorii,
Venit-au peţitorii:
Ieşea din casă unul,
Iar celălalt intra.
Şi ea şi-a plâns durerea:
– „O, dă-mă cui ţi-e vrerea,
Măicuţo, dar străină
Departe nu mă da!”

Şi-n ciuda bietei fete,
Ea, vitrega, o dete
Străinilor de-acolo,
Veniți de undeva.

Cad fulgi pe câmpul gol
Şi plânge-o rândunică
Pierdută dintr-un stol
Pe-un larg adânc al mării
Spre-adâncul larg al zării
Se duc corăbii multe
Cu fata de-mpărat.
De-amar ea nu mai poate:
Inelul scump şi-l scoate,
Din deget, şi-l aruncă
În marea ce-o străbat.
– „Atunci, să ştii tu bine,
Voi mai vorbi cu tine,
Când mi-or găsi inelul.”
Iar mirele-a-ngheţat.

La cuib venind acum,
Sfărmat găsi ea cuibul
Iar puii morți în drum –
Ea blândă se supune

Şi face tot cum spune
Bărbatul ei, şi-n toate
Nu-i dă nici un cuvânt
De plângere; nu-şi frânge
Nici mâinile, nu plânge,
Ci rabdă datul sorții.
Dar, tare-n jurământ,
E mută a ei gură:
Nici dragoste, nici ură
N-arată, ci rămâne
De-a pururi un mormânt.

Prin pomi sunt lațuri mii.
Prin aer zboară şoimii,
La cuib pândesc copii –
Şi iată! azi răsună
De multă voie bună
Palatul tot; cu vuiet
La rege robii vin.
Un peşte-au prins în mare
Şi-n el, în bună stare,
Inelul scump al doamnei.
I-l dau, de sânge plin!
Stăpânul îl priveşte

Şi vesel se porneşte
La doamnă-sa să-i spuie,
Scăpat de-atâta chin.

Aripele i-au frânt,
Se zbate-acum de moarte
În țărnă, pe pământ –
– „De-acum tu nu mai plânge!”
Şi-n brațe el o strânge.
Cu mâna cea purtată
Prin sânge pe inel,
Bărbia el i-o prinde:
Dar brațele-şi întinde
Cu țipet doamna-n aer,
Uitându-se la el.

Iar brațele-i deodată
În vânt încep să bată,
Mişcări părând de aripi
Cu umblet uşurel.

Şi s-a nălțat în vânt
Deodată rândunica!
E negru-al ei vestmânt,
Că-n negru se purtase

De când se măritase!
De-atunci ea vesel zboară
Pe dealuri şi pe lunci
Şi-ntruna ciripeşte
Şi-ntruna povesteşte
Tot ce-a tăcut o viaţă
De jale şi de munci.
Şi cum fu dezmierdată
De-o mână-nsângerată,
E gâtul rândunelei
Ca sângele de-atunci.

O noapte pe Caraiman

Scoboară degrabă ciobanul
La târlă cu oile lui.
E seară pe culme, şi nu-i:

Se-ntunecă-ncet Caraimanul
Cum nu-l mai văzui.

Stau neguri pe Jepi, pe Furnica,
Şi neguri pe Vârful-cu-Dor:
Se lasă din umedul nor
Tăcerea şi noaptea şi frica
Pe culmile lor.

S-a stins după muceda stâncă
Şi ultimul roşu de-apus.
Deodată, cu soarele dus,
O noapte cumplită şi-adâncă
Se varsă de sus.

Iar alta se urcă din vale
Cu spaima eternei tăceri –
Ah, cum a fost ziua de ieri?
Grozave sunt, Noapte,-ale tale
Tăcute puteri!

N-aude urechea, nu vede
Nici ochiul nimic. Şi de viu
Tu pari îngropat în sicriu

Şi sufletu-n tine se crede
Un pom în pustiu!

Aşa înaintea creării
A fost tohu-bohu, socot:
Plutea peste-adânc Sevaot,
Şi, neştiutor al mişcării,
Sta haosul tot.

Aici, în sălbatica noapte
Cunoşti ce e vecinic şi sfânt.
Ce soli ai vieților sânt
O rază şi câteva şoapte
Pierdute de vânt!

Moartea lui Fulger

În goana roibului un sol,
Cu frâu-n dinți şi-n capul gol,

Răsare, creşte-n zări venind,
Şi zările de-abia-l cuprind,
Şi-n urmă-i corbii croncănind
Aleargă stol.

El duce regelui răspuns
Din tabără. Şi ține-ascuns
Sub straiul picurând de ploi
Pe cel mai bun dintre eroi –
Atâta semn de la război,
Şi-a fost de-ajuns!

Pe Fulger mort! Pe-un mal străin
L-a fulgerat un braț hain!
De-argint e alb frumosu-i port,
Dar roş de sânge-i albul tort,
Şi pieptul gol al celui mort
De lănci e plin.

Sărmanul crai! Când l-a văzut
Şi, când de-abia l-a cunoscut,
Cu vuiet s-a izbit un pas
De spaimă-n lături şi-a rămas
Cu pumnii strânşi, fără de glas,
Ca un pierdut.

Să-i moară Fulger? Poți sfărma
Şi pe-un voinic ce cuteza
Să-nalțe dreapta lui de fier
Să prindă fulgerul din cer?
Cum pier mişeii dacă pier
Cei buni aşa?

Dar mâne va mai fi pământ?
Mai fi-vor toate câte sânt!
Când n-ai de-acum să mai priveşti
Pe cel frumos, cum însuți eşti,
De dragul cui să mai trăieşti,
Tu soare sfânt?

Dar doamna! Suflet pustiit!
Cu părul alb şi despletit
Prin largi iatacuri alerga,
Cu hohot lung ea blestema,
Şi tot palatul plin era
De plâns cumplit.

La stat şi umblet slabă ce-i!
Topiți sunt ochii viorei
De-atâta vaiet nentrerupt,
Şi graiul stins şi-obrazul supt

Şi tot vestmântul doamnei rupt
De mâna ei!

– „De dorul cui şi de-al cui drag,
Să-mi plângă sufletul pribeag,
Întreagă noaptea nedormind,
Ca s-aud roibii tropotind,
Să sar din pat, s-alerg în prag,
Să te cuprind!

Nu-l dau din braţe nimănui!
Închideţi-mă-n groapa lui –
Mă laşi tu, Fulgere, să mor?
Îţi laşi părinţii-n plâns şi dor?
O, du-i cu tine, drag odor,
O, du-i, o, du-i!”

Ah, mamă, tu! Ce slabă eşti!
N-ai glas de vifor, să jeleşti;
N-ai mâini de fier, ca fier să frângi;
N-ai mări de lacrămi, mări să plângi,
Nu eşti de foc, la piept să-l strângi,
Să-l încălzeşti!

Şi tu, cel spre bătăi aprins,
Acum eşti potolit şi stins!
N-auzi nici trâmbiţile-n văi,
Nu vezi cum sar grăbiți ai tăi –
Râdeai de moarte prin bătăi,
Dar ea te-a-nvins.

Pe piept, colac de grâu de-un an,
Şi-n loc de galben buzdugan,
Făclii de ceară ți-au făcut
În dreapta cea fără temut,
Şi-n mâna care poartă scut
Ți-au pus un ban.

Cu făclioara, pe-unde treci,
Dai zare negrilor poteci
În noaptea negrului pustiu,
Iar banu-i vamă peste râu.
Merinde ai colac de grâu
Pe-un drum de veci.

Şi-ntr-un coşciug de-argint te-au pus
Deplin armat, ca-n ceruri sus
Să fii întreg ce-ai fost mereu,
Să tremure sub pasu-ți greu

Albastrul cer, la Dumnezeu
Când vei fi dus.

Mirați şi de răsuflet goi,
Văzându-ți chipul de război,
Să steie îngerii-nlemnit;
Şi, orb de-al armelor sclipit,
S-alerge soarele-napoi
Spre răsărit!...

Iar când a fost la-nmormântat,
Toți morții parcă s-au sculat
Să-şi plângă pe ortacul lor,
Aşa era de mult popor
Venit să plângă pe-un fecior
De împărat!

Şi popi, şirag, cădelnițând
Ceteau ectenii de comând –
Şi clopote, şi plâns, şi vai,
Ş-oştenii-n şir, şi pas de cai,
Şi sfetnici, şi feciori de crai,
Şi nat de rând.

Şi mă-sa, biata! Cum gemea
Şi blestema, şi se izbea
Să sară-n groapă: – „L-au închis
Pe veci! Mi-a fost şi mie scris
Să mă deştept plângând din vis,
Din lumea mea!

Ce urmă lasă şoimii-n zbor?
Ce urmă, peştii-n apa lor?
Să fii cât munții de voinic,
Ori cât un pumn să fii de mic,
Cărarea mea şi-a tuturor
E tot nimic!

Că tot ce eşti şi tot ce poți,
Părere-i tot dacă socoți
De mori târziu ori mori curând,
De mori sătul, ori mori flămând,
Totuna e! Şi rând pe rând
Ne ducem toți!

Eu vreau cu Fulger să rămân!
Ah, Dumnezeu, nedrept stăpân,
M-a duşmănit trăind mereu
Şi-a pizmuit norocul meu!

E un păgân şi Dumnezeu,
E un păgân.

De ce să cred în el de-acum?
În fața lui au toți un drum,
Ori buni, ori răi, tot un mormânt!
Nu-i nimeni drac şi nimeni sfânt!
Credința-i val, iubirea vânt
Şi viața fum!”

Şi-a fost minune ce spunea!
Grăbit poporul cruci făcea
De mila ei, şi sta-ngrozit. –
Şi-atunci un sfetnic a venit
Şi-n fața doamnei s-a oprit,
Privind la ea.

Un sfânt de-al cărui chip te temi
Abia te-aude când îl chemi:
Bătrân ca vremea, stâlp rămas,
Născut cu lumea într-un ceas,
El parcă-i viul parastas
Al altor vremi.

Şi sprijin pe toiag cătând
Şi-ncet cu mâna ridicând
Sprâncenele, din rostu-i rar,
Duios cuvintele răsar:
– „Nepoată dragă! De-n zadar
Te văd plângând.

De cum te zbuciumi, tu te stingi
Şi inima din noi o frângi –
Ne doare c-a fost scris aşa,
Ne dori mai rău cu jalea ta:
De-aceea, doamnă, te-am ruga
Să nu mai plângi.

Pe cer când soarele-i apus,
De ce să plângi privind în sus?
Mai bine ochii-n jos să-i pleci,
Să vezi pământul pe-unde treci!
El nu e mort! Trăieşte-n veci,
E numai dus.

N-am cap şi chip pe toți să-i spui
Şi-aş spune tot ce ştiu, dar cui?
Că de copil eu m-am luptat
În rând cu Volbură-mpărat

Şi ştiu pe Crivăț cel turbat
Ca țara lui.

Ce oameni! Ce sunt cei de-acum!
Şi toți s-au dus pe-acelaşi drum.
Ei şi-au plinit chemarea lor
Şi i-am văzut murind uşor;
N-a fost nici unul plângător,
Că viața-i fum.

Zici fum? O, nu-i adevărat.
Război e, de viteji purtat!
Viața-i datorie grea
Şi laşii se-ngrozesc de ea –
Să aibă tot cei laşi ar vrea
Pe neluptat.

De ce să-ntrebi viața ce-i?
Aşa se-ntreabă cei mişei.
Cei buni n-au vreme de gândit
La moarte şi la tânguit,
Căci plânsu-i de nebuni scornit
Şi de femei!

Trăieşte-ţi, doamnă, viaţa ta!
Şi-a morţii lege n-o căta!
Sunt crai ce schimb-a lumii sorţi,
Dar dacă mor, ce grijă porţi?
Mai simte-n urmă cineva
Că ei sunt morţi?

Dar ştiu un lucru mai pe sus
De toate câte ţi le-am spus:
Credinţa-n zilele de-apoi
E singura tărie-n noi,
Că multe-s tari cum credem noi
Şi mâine nu-s!

Şi-oricât de amărâţi să fim
Nu-i bine să ne dezlipim
De cel ce viețile le-a dat! –
O fi viaţa chin răbdat,
Dar una ştiu: ea ni s-a dat
Ca s-o trăim!”

Ea n-a mai plâns, pierdut privea
La sfetnic, lung, dar nu-l vedea
Şi n-a mai înţeles ce-a zis
Şi nu vedea cum au închis

Sicriul alb – era un vis
Şi ea-l trăia.

Senini de plânset ochii ei,
Vedea bărbați, vedea femei,
Cu spaimă mută-n jur privea.
Din mult nimic nu-nțelegea;
Şi să muncea să ştie ce-i.
Şi nu putea.

I-a fulgerat deodată-n gând
Să râdă, căci vedea plângând
O lume-ntreagă-n rugăciuni. –
„În fața unei gropi s-aduni
Atâta lume de nebuni!
Să mori râzând...”

Şi clopotele-n limba lor
Plângeau cu glas tânguitor;
Şi-adânc, din bubuitul frânt
Al bulgărilor de pământ,
Vorbea un glas, un cântec sfânt
Şi nălțător:

„Nu cerceta aceste legi,
Că eşti nebun când le-nțelegi!
Din codru rupi o rămurea,
Ce-i pasă codrului de ea!
Ce-i pasă unei lumi întregi
De moartea mea!”

Mânioasă

Am să merg mai înspre seară
Prin dumbrăvi, ca mai demult,
În priveghetori să-mi pară
Glasul Linei că-l ascult.
Mai ştiu eu ce-aş vrea s-ascult!
Că-n zori Lina sta-n portiță,
Sălta-n vânt a ei altiță,
Vântul îi sălta-n cosiță
Şi-i făcea floare-n obraz:
Eu mergeam la plug în laz,
Şi, când trec, Lina s-ascunde,
Parcă nici nu m-a văzut.
Îi vorbesc, şi nu-mi răspunde,
Nu-mi răspunde!

Şi-o întreb, şi nu-mi răspunde!
Şi mă mir – ce i-am făcut!

Vreau de-aici să rump o floare!
Ochii unui înger scump
Au albastrul de cicoare,
Şi cicoare vreau să rump –
Mai ştiu eu ce-aş vrea să rump!
Că-n amiazi venind pe vale,
Întâlnii pe Lina-n cale:
Fragi i-am dat, ea mi-a zis: – „Na-le!
Ţi-am cerut eu ţie fragi?”
Ochii ei frumoşi şi dragi
Priveau tot spre poala rochii,
S-a pus Lina pe tăcut,
Şi vedeam că-i umblă ochii,
Umblă ochii!
Ca la şerpi, îi umblă ochii,
Şi mă mir – ce i-am făcut!

Să-mi pun capul pentr-o Lină,
Să mă fac un om pribeag!
Ieşi din neguri, lună plină,
Să mă vezi la Lina-n prag –
Mai ştiu eu ce-aştept în prag!

Alte dăți suna zăvorul;
Lina pe furiş, ca dorul,
Păşea-n degete pridvorul
Şi la mine-n prag venea,
Mamă-sa cât ce-adormea.
Azi ard hainele pe mine,
Mi-e greu capul ca de lut,
Stau în prag – şi ea nu vine,
Nu mai vine!
E târziu şi nu mai vine...
Şi mă mir – ce i-am făcut!?

Vine ploaia

Hai! Vine ploaia! Las' să vie!
Da, ce-i bună ploaia, ştie
Iarba arsă din câmpie
Las' să vie! Las' să vie!

Vine ploaia! Bine-mi pare!
În gradina am o floare!
Ploaia mi-o va creşte mare
Bine-mi pare!

Vine ploaia! Las' să vie!
După ploaie toate-nvie
In grădină şi-n câmpie
Las' să vie!

Lordul John

Se zvonise prin ziare
Că-n Irlanda e-ntr-un sat
Un bărbat grozav de tare.
Lordul John, prinzând de veste
Cine e şi de-unde este,
Pleacă-n grabă ca să vadă
Dacă e adevărat.

Ca mulți lorzi de viță veche
Din întunecatul Nord,
Lordul John e-ntr-o ureche:
Fluieră pe drum şi cântă
Şi e cel dintâi la trântă.
Şi-i voinic fără pereche
Şi e cel mai tare lord.

A găsit în urmă satul;
Pe țăran el l-a găsit
Ocupat cu măturatul
Curții. Şi, ochindu-l bine,
Lordul drept spre dânsul vine
Şi descalică degrabă
Făr-a zice „bun sosit”.

Ş-apoi gata de luptare!
– „Tu eşti Willy Spucker?” – „Eu.”
– „Spun că eşti grozav de tare
De ți-a mers cuvânt prin lume,
Eu din Londra vin anume,
Să ne punem la-ncercare.
Trântă deci cu tine vreau!”

Willy Spucker se cruceşte,
Simte palmele că-i ard,
Leneş târnul şi-l propteşte;
Scuipă-n palme şi se-ntinde
Şi pe lord de brâu îl prinde,
Sus o dată-l răsuceşte
Şi-l azvârlă peste gard.

– „O să stau acum cu tine
Să mă lupt ... Mai vrei ceva?
Auzi tu, cu ce gând vine!”
Lordul John privind cu jale
Şi ţinându-se de şale:
– „Să-mi azvârli, te rog, creştine,
Şi cel cal, să pot pleca!”

Concertul primăverii

Chiar acum din crâng venii
- Şi c-o veste bună!
Iarăşi e concert, copii;
Merg şi eu, şi tu să vii,
Mergem împreună.

Vrei programă, lămurit?
Stai puțin să caut.
Cucul, un solist vestit,
De printr-alte țări venit
Va cânta din flaut.

Cântăreața dulce-n grai,
Cea numită „perla
Cântăreților din mai”
Dulce va doini din nai
Multe doine mierla.

Va-ntona apoi un psalt
„Imnul veseliei”
Corul dintr-u fag înalt.
Vor cânta-n sopran şi-n alt
Graurii câmpiei

Turturelele-n tenor,
Şi-alte voci măiestre,
Toate după glasul lor.
Vor urma dup-acest cor
Fel de fel de-orchestre,

Voci de gaițe cari fac
Să scoboare ploaia,
Şi-ntr-o scoarță de copac
O să bată tica-tac
Tactul gheunoaia.

Iar naționale-apoi,
Cobze şi-alte hanguri,
Glas de fluier şi cimpoi
Pitpalaci şi cintezoi
Şi-un taraf de granguri.

Se vor pune-apoi pe joc
Până chiar şi surzii,
Când vor prinde dintr-un loc
Să ne cânte hori cu foc
Din tilincă sturzii.

Vom cânte şi noi ce-om şti,
Cântece din carte.
Şi, de va putea veni
Vântul, şi el va doini,
Că e dus departe.

Cine-i contra, să-l vedem,
Ca să-l ştie soții!
De-aveți chef, tovarăşi, blem -
Ura-n cer! Cu toții-avem,
Mergem dar cu toții!

În seara de Crăciun

Afară ninge liniştit,
În casă arde focul;
Iar noi pe lânga mama stând,
Demult uitarăm jocul.

E noapte, patul e făcut,
Dar cine să se culce?
Când mama spune de Iisus
Cu glasul rar şi dulce.

Cum s-a născut Hristos în frig,
În ieslea cea săracă,
Cum boul peste el sufla
Căldură ca să-i facă.

Cum au venit la ieslea lui
Păstorii de la stână
Şi îngerii cântând din cer,
Cu flori de măr în mână.

Toamna

Toamna târziu,
În noaptea cu lună,

Cum vâjâie codrul
Şi geme şi sună!
Din nordul cu neguri
Un vuiet răsare
Şi vine şi creşte
Mai iute, mai tare;
Iar codrul aude,
Puternicul rege
Aude prin noapte
Şi bine-nțelege
Al oştilor vuiet
Din norduri pornite -
El vrea să răscoale
Puteri obosite
Şi-njură şi urlă,
Că-şi simte pierirea.
Şi galben se face,
Nu poate s-adoarmă,
Nu-şi află nici pace.
Şi tremură codrul
Cu inima ruptă
De spaimă, se zbate,
Cu vântul se luptă,
Pocneşte şi sună

Şi-şi urlă durerea,
Căci vântul îl prinde
Şi-l strânge de mijloc
Topindu-i puterea!
Şi codrul se-ndoaie;
Şi-l biruie vântul,
Râzând îl sugrumă
Şi-i rupe veştmântul,
Şi părul i-l smulge
Şi-n văi îl aruncă.
Un țipăt răsare
Pe deal şi pe luncă;
Grăbitele păsări
Cu vuiet aleargă,
Şi norii vin stoluri
Pe-ntinderea largă,
De spaimă s-aascunde
Pârâul sub ghiață -
Şi regele codru,
Din ultima viață,
Suspină văzându-şi
Pustiul, şi geme
Şi cade pe spate,
Şi moare cu fruntea

Pe pieptul naturii,
Şi moare natura
De jalea pădurii
În toamna târzie!

Cântec

A venit un lup din crâng
Şi-alerga prin sat să fure
Şi să ducă în pădure
Pe copiii care plâng.
Şi-a venit la noi la poartă
Şi-am ieşit eu c-o nuia:
–”Lup flămând cu trei cojoace,
Hai la maica să te joace” –
Eu chemam pe lup încoace,
El fugea-ncotro vedea.

Ieri pe drum un om sărac
Întreba pe la vecine:
–”Poartă-se copiii bine?
Dacă nu, să-i vâr în sac!”
Şi-a venit la noi la poartă
Şi-am ieşit eu şi i-am spus:
–”Puiul meu e bun şi tace
Nu ți-l dau, şi du-te-n pace!
Eşti sărac dar n-am ce-ți face!
Du-te, du-te!” Şi s-a dus.

Şi-a venit un negustor
Plin de bani, cu vâlvă mare,
Cumpăra copii pe care
Nu-i iubeşte mama lor.
Şi-a venit la noi la poartă
Şi-am ieşit şi l-am certat:
–”N-ai nici tu, nici împăratul
Bani să-mi cumpere băiatul!
Pleacă-n sat, că-i mare satul,
Pleacă, pleacă!” Şi-a plecat.

Lângă leagăn

Dormi acum, odorul mamei,
Dormi că eşti pe prag,
Strânse-n aripa năframei
Flori de rug ți-am pus, din vale
Roşii strămători de bete,
Să fii drag aşa la fete,
Cum eşti drag măicuții tale,
Dragul mamei, drag.

Ieri pe când cântau cocoşii,
Peste piept ți-am pus
La cămaşă panglici roşii,
De deochi, ca el să piară
Unde spaime-l înspăimântă
Şi cocoşii-n zori nu-i cântă –
Să rămâi curat, ca fața
Soarelui de sus.

Dormi în pace şi te scoală
Tânăr plugărel!

Azi prin somn mi-ai râs în poală
Şi te-am dus plângând sub cruce.
Maica Domnului când vine
Pune-o mână peste tine,
Măr de aur ea-ți aduce
Să te joci cu el.

Nouă luni în zori, pe rouă,
Tot ți-am descântat,
Joi curate, alte nouă –
Să ai inimă curată
Şi să fii păzit de ele,
Şapte stele, logostele
Fie-ți scrise-n cer şi-o fată
Mândră de-mpărat.

M-am rugat de ursitoare
Pentru capul tău,
S-odrăsleşti, ca rupt din soare,
Toată lumea să te placă;
Dar nici fapt şi pus-din-ură,
Nici un fel de-aruncătură,
Nici un farmec să nu-ți facă
Nici un rău.

Dormi, plugarul meu, în pace,
Scumpul meu odor!
Mare-al mamei, te vei face;
Să te văd cu noi la masă,
Şi-alergând cu drag pe luncă
După tatăl tău la muncă,
Tânăr voinicel, prin casă
Mamei de-ajutor!
Uite-l ici şi-ntr-altă parte,
Ochii-n cap îi fug;
Îl trimiți şi-i şi departe –
S-aduci poala cu surcele.
Ş-aduci apa cu cofița,
Tatei să-i deschizi portița
Când se-ntoarce, frânt de trudă
Seara de la plug!

O, de te-aş vedea eu mare,
Să mă duc şi eu
La amiazi cu demâncare
Unde-ți fi, la plug, la coasă!
Să-mi ochesc atunci la horă
Dintre-atâtea fete-o noră –

Dormi şi creşti, şi fă-te mare
Plugăraşul meu!

Noi vrem pământ!

Flămând şi gol, făr-adăpost,
Mi-ai pus pe umeri cât ai vrut,
Şi m-ai scuipat şi m-ai bătut
Şi câine eu ți-am fost!
Ciocoi pribeag, adus de vânt,
De ai cu iadul legământ
Să-ți fim toți câini, loveşte-n noi!
Răbdăm poveri, răbdăm nevoi
Şi ham de cai, şi jug de boi
Dar vrem pământ!

O coajă de mălai de ieri
De-o vezi la noi tu ne-o apuci.
Băieții tu-n război ni-i duci,

Pe fete ni le ceri.
Înjuri ce-avem noi drag şi sfânt:
Nici milă n-ai, nici crezământ!
Flămânzi copiii-n drum ne mor
Şi ne sfârşim de mila lor –
Dar toate le-am trăi uşor
De-ar fi pământ!

De-avem un cimitir în sat
Ni-l faceți lan, noi, boi în jug.
Şi-n urma lacomului plug
Ies oase şi-i păcat!
Sunt oase dintr-al nostru os:
Dar ce vă pasă! Voi ne-ați scos
Din case goi, în ger şi-n vânt,
Ne-ați scos şi morții din mormânt; –
O, pentru morți şi-al lor prinos
Noi vrem pământ!

Şi-am vrea şi noi, şi noi să ştim
Că ni-or sta oasele-ntr-un loc,
Că nu-şi vor bate-ai voştri joc
De noi, dacă murim.
Orfani şi cei ce dragi ne sânt
De-ar vrea să plângă pe-un mormânt,

Ei n-or şti-n care şanț zăcem,
Căci nici pentr-un mormânt n-avem
Pământ – şi noi creştini suntem!
Şi vrem pământ!

N-avem nici vreme de-nchinat.
Căci vremea ni-e în mâni la voi;
Avem un suflet încă-n noi
Şi parcă l-ați uitat!
Ați pus cu toții jurământ
Să n-avem drepturi şi cuvânt;
Bătăi şi chinuri, când țipăm,
Obezi şi lanț când ne mişcăm,
Şi plumb când istoviți strigăm
Că vrem pământ!

Voi ce-aveți îngropat aici?
Voi grâu? Dar noi strămoşi şi tați
Noi mame şi surori şi frați!
În lături, venetici!
Pământul nostru-i scump şi sfânt,
Că el ni-e leagăn şi mormânt;
Cu sânge cald l-am apărat,
Şi câte ape l-au udat

Sunt numai lacrimi ce-am vărsat –
Noi vrem pământ!

N-avem puteri şi chip de-acum
Să mai trăim cerşind mereu,
Că prea ne schingiuiesc cum vreu
Stăpâni luați din drum!
Să nu dea Dumnezeu cel sfânt,
Să vrem noi sânge, nu pământ!
Când nu vom mai putea răbda,
Când foamea ne va răscula,
Hristoşi să fiți, nu veți scăpa
Nici în mormânt!

La oglindă

Azi am să-ncrestez în grindă –
Jos din cui acum, oglindă!
Mama-i dusă-n sat! Cu dorul

Azi e singur puişorul,
Şi-am închis uşa la tindă
Cu zăvorul.

Iată-mă! Tot eu cea veche!
Ochii? hai, ce mai pereche!
Şi ce cap frumos răsare!
Nu-i al meu? Al meu e oare?
Dar al cui! Şi la ureche
Uite-o floare.

Asta-s eu! Şi sunt voinică!
Cine-a zis că eu sunt mică?
Uite, zău, acum iau seama
Că-mi stă bine-n cap năframa
Şi ce fată frumuşică
Are mama!

Mă gândeam eu că-s frumoasă!
Dar cum nu! Şi mama-mi coasă
Şorţ cu flori, minune mare
Nu-s eu fată ca oricare:
Mama poate fi făloasă
Că mă are.

Ştii ce-a zis şi ieri la vie?
A zis: – „Ce-mi tot spun ei mie!
Am şi eu numai o fată,
Şi n-o dau să fie dată;
Cui o dau voiesc să-mi fie
Om odată.”

Mai ştiu eu! Şi-aşa se poate!
Multe ştiu, dar nu ştiu toate.
Mama-mi dă învățătură
Cum se țese-o pânzătură,
Nu cum stau cei dragi de vorbă
Gură-n gură.

N-am să țes doar viața-ntreagă!
Las să văd şi cum să leagă
Dragostea – dar ştiu eu bine!
Din frumos ce-l placi ea vine –
Hai, mă prind feciorii dragă
Şi pe mine!

Că-s subțire! Să mă frângă
Cine-i om, cu mâna stângă!
Dar aşa te place dorul:
Subțirea, cu binişorul

Când te strânge el, să-ți strângă
Tot trupşorul.

Brațul drept dacă-l întinde
Roată peste brâu te prinde
Şi te-ntreabă: „Dragă, strângu-l?”
Şi tu-l cerți, dar el, nătângul,
Ca răspuns te mai cuprinde
Şi cu stângul.

Iar de-ți cere şi-o guriță –
Doamne! Cine-i la portiță?
Om să fie? Nu e cine!
Hai, e vântul! Uite-mi vine
Să văd oare cu cosiță
Sta-mi-ar bine?

O, că-mi stă mie-n tot felul!
Să mă port cu-ncetinelul:
Uite salbă, brâu, şi toate!
Şi cosițe cumpărate,
Stai, să-nchei şi testemelul
Pe la spate.

Uite ce bujor de fată –
Stai să te sărut o dată!
Tu mă poți, oglindă, spune!
Ei, tu doară nu te-i pune
Să mă spui! Tu ai, surată,
Gânduri bune.

De-ar şti mama! Vai, să ştie
Ce-i fac azi, mi-ar da ea mie!
D-apoi! N-am să fiu tot fată,
Voi fi şi nevast-odată:
Las să văd cât e de bine
Măritată.

Că mi-a spus bunica mie
Că nevasta una ştie
Mai mult decât fata, juna,
Ei, dar ce? Nu mi-a spus buna –
Şi mă mir eu ce-o să fie
Asta una!

Brâu-i pus! Acum, din ladă
Mai ieu şorțu! O să-mi şadă
Fată cum îmi stă nevastă...
Aolio! Mama-n ogradă!

Era gata să mă vadă
Pe fereastă.

Ce să fac? Unde-mi stă capul?
Grabnic, hai să-nchid dulapul
Să mă port să nu mă prindă.
Salbă jos! Şi-n cui oglindă!
Ce-am uitat? Închisă uşa
De la tindă.

Intră-n casă? O, ba bine,
Şi-a găsit nişte vecine,
Stă la sfat... toată-s văpaie!
Junghiul peste piept mă taie;
Doamne, de-ar fi dat de mine,
Ce bătaie!

Nuntă în codru

Ce mai chiu şi chef prin ramuri
Se-ncinsese-atunci!
Numai fraţi, şi veri, şi neamuri
De-ar fi fost umpleau o ţară!
Dar aşa, că s-adunară
Şi străini din lunci!

De mă-ntrebi, eu nu ştiu bine,
Alţii poate ştiu –
Ce să-ntrebi calici ca mine!
Ştiu că lumea dintr-o dată,
S-a trezit că-i adunată
Şi c-o duce-n chiu.

Că-ntr-o zi, purtând în mână
Un colac ş-un băţ,
Prepeliţa cea bătrână
S-a pornit şi-n deal şi-n vale,
Şi chema-ntâlnind pe cale
Lumea la ospăţ.

– „Ce-i tu, soro?" – „Ce să fie?
Nuntă mare-n crâng!
N-ai văzut tu veselie
De când eşti şi porţi un nume.

Şi-am plecat trimeasă-n lume,
Oaspeții să-i strâng.”

– „Dar pe mire cum îl cheamă,
Cine-i el şi-al cui?”
– „N-auzişi de *sturz*, bag samă!
Până şi-mpăratul ştie.”
– „Şi-i bogat?” – „Ce-i pe câmpie,
Tot ce vezi, i-al lui!

Iar mireasa! Din cosiță
Numai flori îi cad.
Mierla e. Şi e pestriță,
Şi gătită ca o cruce:
Cizme galbene şi-aduce
Tot din Țărigrad.”

– „Ei, atunci să ştii, vecino,
C-am să viu şi eu.”
– „Păi, de bună seamă, vino!”
Tot aşa, cu voie bună,
Prepelița-n sârg adună
Pe nuntaşi mereu.

Şi s-a strâns din zare naltă
Neamu-ntraripat,
Şi din crâng, şi de la baltă,
Şi din şesuri, de prin grâne;
Ba şi *vrăbii* mai bătrâne,
Musafiri din sat.

Până-n noapte tot veniră
Şi prin crengi au mas.
Iar în zori se răscoliră,
Şi-n gorun aveau altarul –
Ia-nchinați-mi cu paharul,
Să-mi mai vie glas.

Mă-ntrebați de nun? Ei, nunul,
Soare-ntr-adevăr:
Dumnealui, mă rog, *păunul*!
Nună mare-a fost *găița*,
Stete-acasă *păunița*,
Că-i murise-un văr.

– „Pop-aveau?" Tu, maică sfântă!
Stai să mai vorbeşti?
Ştii pe *ciocârlan* cum cântă?
Dumnezeu să-i ție firea!

A-nvățat trei veri Psaltirea
La vlădici sârbeşti.

Drusce-aveau o *coțofană*
Şi-un *cârstei* bălțat.
Pitpalacul, nene,-n strană!
Iar cădelnița de aur
O ținea jupânul *graur*
Dascălu-nvățat.

Dar să vezi! La socru mare
Zgomote din zori:
Pițigoiu-ntr-una sare,
Steag pe casă *şoimul* suie.
Gheunoaia bate cuie
Ca s-anine flori.

Iar prin cuhnii sfat şi vorbă,
Asta s-o vedeți!
Prepelița face ciorbă,
Presurile fac friptură,
Vin *sticleții* şi le-o fură,
Dracii de sticleți!

Şoimii repezi scot în gheare
Carnea din căldări,
Corbul cel cu ciocul tare
Dumicată-n blide-o lasă,
Cintiţoii duc la masă
Rândul de mâncări.

Şi, cu şorţ de jupânească,
Rândunele vin
Şi deretică prin casă,
Iar pe mese-aştern prosoape
Şi dau lavițele-aproape,
Cane-aduc cu vin.

Dar te miri tu, prin pahare
Cine le turna?
Cucul sur, că-i meşter mare
La urat şi-nchinăciune,
E proroc şi-ți ştie spune
Tot ce-o fi şi-o da.

Cântă-n cobză-acum *buhaiul*
Cel cu gâtul strâmb,
Mierla şuieră cu naiul,
Cu cimpoiul cântă *cioara*,

Pitulicea cu vioara,
Bufnița c-un drâmb.

Codobaturi iuți ca focul,
Tot bătând din cozi,
Măturară-n clipă locul
Şi făcur-o bătătură,
Şi ce horă mai făcură
Ca la voievozi !

Jucau sârba *porumbeii*,
Că e jocul lor,
Şi-au luat la joc *cârsteii*
Pe-o *rățuşcă* – vai de mine ! –
Graurul juca pe vine,
Barza-ntr-un picior.

Numai *cioara* cu cimpoiul,
Tot izbind cu el,
Se bătea cu *pițigoiul*,
Iar *sitarul* dup-o uşă
Se certa c-o *găinuşă*
Pentr-un gândăcel.

Vin de-ar fi, că cearta vine,
Astfel cum s-o zici?
Să te superi tu, creştine,
Pentru dinții scoşi din gură?
Pentr-un ghiont şi-o-mbrâncitură
Cheful să ți-l strici?

Şi țipau de-a valma-n ramuri,
Miile de guri!
N-alegeai, străini şi neamuri,
Şi pe plac cânta tot insul –
Clocotea de chiu cuprinsul
Veselei păduri.

– „Tu erai?” Mă-ntrebi ca prostul!
Vorba din bătrâni:
Eu la chef ca-n marte postul.
Vinu-l beam din coji de-alună
Şi-azvârleam, de voie-bună,
Cu căciula-n câini.

Ba, şi-n ciur le-adusei apa,
Ca să fiu în rost,
Lemne le-am tăiat cu sapa –
Şi, sărind pe-o buturugă,

Am venit la voi în fugă,
Să vă spun ce-a fost!

Colindătorii

Cad fulgii mari încet zburând,
Şi-n casă arde focul,
Iar noi pe lângă mama stând
De mult uitarăm jocul.
De mult şi patul ne-aştepta,
Dar cine să se culce?
Rugată, mama repeta
Cu glasul rar şi dulce

Cum sta pe paie-n frig Hristos
În ieslea cea săracă,
Şi boul cum sufla milos
Căldură ca să-i facă,
Drăguț un miel cum i-au adus
Păstorii de la stână

Şi îngeri albi cântau pe sus
Cu flori de măr în mână.

Şi-auzi! Răsar cântări acum,
Frânturi dintr-o colindă,
Şi vin mereu, s-opresc în drum;
S-aud acum în tindă –
Noi stăm cu ochii pironiți
Şi fără de suflare;
Sunt îngerii din cer veniți
Cu Ler, oi Domnul mare!

Ei cântă nălțător şi rar
Cântări de biruință,
Apoi se-ntorc şi plâng amar
De-a Iudei necredință,
De spini, de-ostaşi, şi c-a murit...
Dar s-a deschis mormântul
Şi El acum e-n cer suit
Şi judeca pământul.

Şi până nu tăceau la prag,
Noi nu vorbeam nici unul –
Sărac ne-a fost, dar cald şi drag
În casă-ne Crăciunul.

Şi când târziu ne biruia
Pe vatra caldă somnul,
Prin vis vedeam tot flori de măr
Şi-n faşe mic pe Domnul.

Cuprins

Vine ploaia
Lordul John
Concertul primăverii
În seara de Crăciun
Toamna
Cântec
Lângă leagăn
Noi vrem pământ!
La oglindă
Nuntă în codru
Colindătorii